

व्यादिदेश तदा सैन्यं तस्मिंस्तमसि दारुणे । ततः प्रवृत्ते युद्धं राजौ भरतसत्तम ।
 उभयोः सैन्ययोरान्विजयं प्रतिकाङ्क्षिणोः । अर्जुनः कौरवं सैन्यमर्जुनञ्चापि कौरवाः ।
 नानाशस्त्रसमावायैरन्योऽन्यं पर्यपीडयन् । द्रोणिः पाञ्चालराजानं भारद्वाजश्च सञ्जयान् ।
 द्वादशक्रिरे सङ्घी शरैः सन्नतपर्वभिः । पाण्डुपाञ्चालसैन्यानां कौरवाणाञ्च भारत ।
 आसीन्निष्ठानको घोरो निघ्नतामितरेतरं । नैवास्माभिर्न पूर्वैश्च दृष्टपूर्वन्तथाविधं ।
 यादृशं युद्धमेवासीद्वाचौ शत्रुभयानकं ।
 इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्वणि घटोत्कचवधपर्वणि सङ्कुलयुद्धे चतुःषष्ट्यधिकशतोऽध्यायः ॥ १६४ ॥
 ॥ सञ्जय उवाच ॥ वर्त्तमाने तथा रौद्रे रात्रियुद्धे विश्राम्यते । सर्वभूतचयकरे धर्मपुत्रो युधिष्ठिरः ।
 अब्रवीत् पाण्डवंश्चैव पाञ्चालांश्च सेनामकान् । मनुष्यरथनागानामभावाद्य नराधिप ।
 युधिष्ठिरोऽब्रवीद्राजा स्वान् योधान्मनुजाधिपः । अभ्यागच्छत गच्छन्तं द्रोणमेव जिघांसया ।
 राज्ञस्ते वचनाद्राजन् पाञ्चालाः सोमकास्तथा । द्रोणमेवाभ्यधावन्त नदन्तो भैरवाचवान् ।
 तान् वयं प्रतिगर्जन्तः प्रत्युद्यातास्त्वमर्षिताः । यथाशक्ति यथोत्साहं यथासत्तन्त्रं संयुगे ।
 कृतवर्मा तु हार्दिक्या युधिष्ठिरमुपाद्रवत् । द्रोणं प्रति समायान्तं मत्तो मत्तमिव दिपं ।
 शैनेयं शरवर्षाणि विसृजन्तं समन्ततः । अभ्ययात् कौरवो राजन् भूरिः सङ्ग्राममर्दनः ।
 सहदेवमथायान्तं द्रोणलिप्तं महारथं । कर्णो वैकर्त्तनो राजन् वारयामास पाण्डवं ।
 भीमसेनं तथायान्तं रथेन रथिना वरं । स्वयं दुर्योधनो युद्धे प्रतीपं मृत्युमाव्रजत् ।
 नकुलश्च युधां श्रेष्ठं सर्वयुद्धविशारदं । शकुनिः सौबलो राजन् वारयामास सत्वरः ।
 शिखण्डिनमथायान्तं रथेन रथिना वरः । कृपः शारदतो राजन् वारयामास संयुगे ।
 प्रतिबिन्ध्यमथायान्तं मयूरसदृशैर्हयैः । दुःशासनो महाराज यत्तो यत्तमवारयत् ।
 भैमसेनिमथायान्तं सायाशतविशारदं । अश्वत्थामा महाराज राक्षसं संन्यवारयत् ।
 द्रुपदं वृषसेनस्तु ससैन्यं सपदानुगं । वारयामास समरे द्रोणप्रेष्ठं महाबलं ।
 विराटं द्रुतमायान्तं द्रोणस्य निधनम्व्रति । महाराजः सुसंक्रुद्धो वारयामास भारत ।
 शतानीकमथायान्तं नाकुलिं रभसं रणे । चित्रसेनो रुरोधेनं शरैर्द्रोणवधेषुया ।
 अर्जुनस्तु युधां श्रेष्ठं प्राद्रवन्तं महारथं । अलम्बुषो महाराज राक्षसेन्द्रो न्यवारयत् ।
 ततो द्रोणं महेष्वासं निघ्नन्तं शात्रवाचने । धृष्टद्युम्नोऽथ पाञ्चालो दृष्टरूपमवारयत् ।
 तथाऽन्यान् पाण्डुपुत्राणां समायातान्महारथान् । तावका रथिनो राजन् वारयासुरोजसा ।
 गजारोहा गजैस्तूर्णैः सन्निपत्य महामृधे । योधयन्तश्च मृदून्तः शतशोऽथ सहस्रशः ।
 निशीथे तुरगा राजन् द्रवन्तश्च परस्परं । प्रत्यदृश्यन्त वेगेन पचवन्तो यथाऽद्रयः ।
 सादिनः सादिभिः सार्द्धं पाशशतवृष्टिपाणयः । समागच्छन्महाराज विनदन्तः परस्परं ।
 नरास्तु बहवस्तत्र न्यहन्यन्त परस्परं । गदाभिर्मुषलैश्चैव नानाशस्त्रैश्च सङ्ग्रहः ।

७२५०

७२५५

७२६०

७२६५

७२७०

७२७५